

Tas Latweefchu draugs.

1842. 26 Bembr.

Sta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Peterburgēs. Kaur patihl sinnah, zil basnizas un zil mahzitati no muhsu Luttera tizzibas jau taggad pa wiffu Kreewu Keisera walsti atrohdahs, tas tē to sinnu atraddis, papreeksch labbi wehrā nehmis, ka pehz Luttera tizzibas = un basnizas = leetahm wiffas muhsu Keisera semmes irr eedallitas dewin walstis; wiffās kohpā atrohdahs 875 basnizas un luhgschanas = nammi un 448 mahzitati; un prohti:

Peterburgēs basnizas walsti	93	basnizas = nammi	un	71	mahzitati.
Mastawas	96			31	
Widsemmes	267			118	
Rihges	16			17	
Sahnu semmes	73			15	
Igganu semmes	126			53	
Rehweles	6			8	
Kursemmes	192			132	
Grubstes Wahz'koloniju	6			3	

Is Rihges. Miswinnā mandagē IschPilles wezzakajs mahzitajs Brokhusen, kas zittahri arri bija prahwestis pahr Rihgas aprinki, eeksch Deewa ais midsis, 73 gaddus wezzumā. Lai Deews winnam dohd weeglu duffu un irr winnā dwehfeleri schehligs!

Is Jelgawas. Treshā fwehtdeenā pehz swaigfnes deenas tiffe Dschuhfstes mahzitajs Wilpert Jelgawas Wahz'basnizā eefwehtihets par Kursemmes general = superdentu.

Is Leepajas. Wezza gadda paschā pehdigā deeninā wedde Pehrkuhnes fainneeks, Welluppe wahrdā, 43 gaddus wezzumā, weenu puhru kartupetu us Rihzas muishu, to ismihet prett brandwihnu; warr buht, jaunā gaddā ar to meelotees. — Pehz mas deenahm winnu pahri werstes tahl no mahjahm atradde nofalluschu us leddu.

13tā Jan. wakkarā gahje kalpone ar laterni, kam zittas glahses bija pufchas, us weenu no Seffawas lohpu muishahm, laidarā lohpus kohpt; bet ne zil ilgi, tad laidars lihds ar wiffahm turklahet peederrigahm ehkahm, ar leelu pulku salmu, pellawu un feenu, kà arri ar 33 leeleem lohpeem un weenu sirgu aisgahje ugguni, un tã notikke fskahde, kas gan lihds 1000 rubleem sudr. bija leela.

Is Berlihes. Janwar-mehnesi Pruhfchu Fehnijsch pawehleja, lai us preekschu pa wissu winna walstibu diwi jauni likkumi eet spehka, un prohti schis 1majs: lai katre krohdsineeks un trakteers tuhlin nomakfa strahpi no 2 lihds 5 dahdereem, kad weenam zilwekam, pahr ko teefa winneem likke peeteikt, ka tas effoht dsehrajs, woi wehl brandwihnu dewe woi tik palahwe krohga istabâ buht; 2trais likkums tâ skann: lai wisseem krohdsineekeem jeb trakteeem, pahr kurreem pahri reises jau suhdsehts, ka winneem labs allus ne effoht, tuhlin nonemm to brishwibu krohgu jeb trakteeu turreht.

Wehl no turrenes. (11. Wewr.) Tur taggad awihses no jauna stahsta pahr weenu pawehleschanu, ko preeksch 57 gaddeem wezs Berlihes gubernators, tas generals Mellendorf, wisseem sawas garmisones wirfneekem effoht islaidis, un kas pee mums lai wisseem fainneekem un wezakeem par labbu mahzibu buhtu, kâ ar faimi un behrneem ne buhs dshwoht; un kas tâ skannoht: "Pa teem diweem gaddeem, famehr es jau schinni pilssehtâ par gubernatoru, esmu tohti puhlejees, tohs wirfneekus, Deewam par gohdu, tik taht dabbuht, ka wiini sawus laudis wairs ne tik aplam fitt un lamma; un warru gan, flawehes Deews! fazziht, ka man leels preeks redsoht, ka pee sesch pulkeem mannas puhles naw bijuschas par wolti. Tik pee weena pascha pulka, ko es wehl labprahht ar wahrdu ne gribbu minneht, wehl ta wezza neganta mohde palikkuse, ka zitti wirfneeki, no leekahm dohmahm dshiti, sawus laudis dohma mahzihht ar fitteneem, duhreneem, un lammafchanahm. Bet es luhdsu tohs wissus, kas lihds schim us tahdu wihsi apgrehkojahs, lai tâ wairs ne darra, bet us preekschu dsennahs, sawus laudis labbak' ar gohdu, ne kâ ar warru pamahzihht, jo muhsu augsti zeenigam Fehninam naw wis sunni, lohpi, kanahjes un schahdi tahdi deenestâ, bet gohdigi katta-wihri, kahdi mohs wirfneeki paschi effam, ko tihra laime ween likkuse tannis augstakâs weetâs, kur daschi no laudim tik patte labbi, kâ mehsh, un warr buht wehl labbaki ar gudribu un taifribu turretohs. Lai tok labbak' katre wirfneeks preezajahs, tahdeem laudim par preekschneeku buht, kas gohdu proht un mihto, ne kâ pats sawus laudis ar wahrdeem un darbeem tik aplam nokehfi."

Is Ollenderu semmes. Weena seewa no 50 gaddeem, jau ilgu laiku leekai dserfchanai padewusees un wiffwairal stiprus schehlkenus mihlodama, ne fenn sawas kahribas deht sew pirke kastiti pilnu ar leelahm buddelehnm smalku schehlkenu, un ar to eeslehdsahs sawâ istabâ. Ne ilgi pehz tam zitti mahjas eedshwotaji dsirdeja warrenu trohksni tanni aislehgrâ istabâ, nahze un ar teefas palihgu uslausija durri un atradde to seewu pee semmes gultam pa puffi fadeggufchu; winneem schlitte, ka wiinna peedsehrusees krahsnim tik tuwu bija nahkuse, ka wiinnas drehbes eedeggahs.

Is Parihshes. 22trâ Janwar tur teefa tam bohndneekam Gantzje net ainas fwerfchanas deht nospreede par strahpi: lai winsch 6 deenas zeetumâ paleek un lai wiinnam to leeku swarru nonemm; jo bija nahzis laukâ, ka winsch saweem pirzejeem par skahdi, appaksch katras prezzes swarra kaufti leelu gabbalu heescha papihra bija lizzis.

3s Peterburgs. Schai gaddâ Latweeschu drauga zschâ lappa fluddi-
naja pahr teem jauneem papihra jumteem, fo Donatskungs isdohmajis, bet schee
jumti semneekem ne kâ, un pilssehtneekem mas fo warr palihdseht, jo tee tok
irr pahrdahrgi un ilgi ne pastahw. Schè labbaki mahzifim falmu jumtus
ar mahleem apfwaidih, kâ katre semneeks pats to eespehtu un kâ arri if-
weenam teescham par labbu buhtu. — Katre prahstigs fainneeks sawahm mah-
jahm luhfo tahdu jumtu dabbuht, kas wiinam dauds ne makfatu, un kas arri
buhtu weegls, leetu un flapjumu ne laistu zaur, un ir pee ugguns ne eedegtohs.
Tahds labs jumts tew buhs, ja tu darrihi pehz schahs mahzibas. Apklahj fa-
wu jumtu, kâ jau mehds, ar salmeem, bet neds beeschaki neds plahnaki, ne kâ
8 lihds 9 zollus beesumâ. Tad fataisi mahlus tik schkirus, ka paleek kâ labbi
crefns kreims, un ar tahdeem pahrliej pa masitim wissu jumtu weenlihdfigi
no augfchenes lihds appakschu, lai mahli salmeem wissur weenadâ dsirkumâ eewels
kabs. Kad nu schee pahrlieci mahli pa wissam buhs saufs, un tas gan eeksch
trim deenahm notiks, ja laiks buhs labs un saufs, — tad ohtru reis pahrliej
jumtu, bet drufzin beeschaki, un nemmi jel wehrâ, ka arri scho reis mahli wissur
weenlihdfigi eewelkabs. Kad nu arri ohtru reisi jumts labbi buhs iskaltis, tad
fataisi mahlus beeschakus, lai paleek kâ skahs kreims, un ar tahdeem eefwaidi
jumtu wisszaur, tam ar gluddenu dehliti mahlus labbi eerihwedams schkirbâs un
to pa wirsu gluddinadams. Arri scheem mahleem labbi buhs iskalt, un fur
laikam kalstoh wehl kahda schkirba atrohahs, tur to buhs ispildih; un kad
nu jumts atkal pa wissam saufs, tad nemmi karstu darwu un to eeknitte jum-
tam labbi stipri, lai zil dsiki warredams eewelkabs. — Bet tuhlin pehz ta
strahdneeka, kas scho darbu padarra, lai us paschahm winna pehdahm eet ohtrs
wihrs, un zaur seetu us to wehl deggofchu darwu wissur uskaisa weenadâ beesu-
mâ smalki sagruhstus keegelumiltus. Pehz pahri stundahm lai ar flohtu no-
nehsh wissus tohs, kas karstai darwai zeeti naw peelippusch, un tad jumts
wehl ohtru reis ar darwu us tahdu paschu wihsi irr ja=swaida un ar keegelu-
milteem ja=apkaifa. Bet tad tas arri jau pa wissam buhs gattaws un isfla-
tisees fimukki pasarkans. — Schè eeksch Peterburgs to jau daudskahrt eeffam
isprohwejuschi un ar ween atraddusch, ka tahds jumts ilgu laiku prett flapju-
mu un prett ugguni paschu pastahwoht. Dasch reis tahdam jumtam par proh-
wi usmette dsirksteles leelâ pulkâ, un beidsiht arri kwehlainas ohglas, un raug,
tatfchu ne eedeggahs. — Kreewu semneeku awihses jau preeksch 5 gaddeem scho
jaunu mahzibu, kâ falmu=jumti tâ ja=fataifa, irr fluddinajuschas; un dauds wee-
tâs ne tik ween muischneeki, bet arri prahstigi semneeki to ar pateifschanu irr pee-
nehmusch un teescham atraddusch, ka tahdi jumti labbi un pastahwigi. — Sin-
nams, ikreis pehz 3 gaddeem no jauna watjaga tohs ar darwu eefwaidih un
ar keegelumilteem apkaifih. — Dauds dauds labbaks tahds jumts pahr wisseem
zitteem falmu=jumteem; jo imâ kahrtâ pee ta tu wairak, ne kâ to pussi falmu
pataupisi, kas tew derrehs moi par lohpu barribu moi par pakaisu. ztrâ kahrtâ,
neds wissstiprakajs leetus, neds iskuhdams sneegs tam ees zaur, un tâ tam ap-
pakschâ ar ween buhs saufs. zschâ kahrtâ wehisch un putnini tam skahdi ne dar-

rihs, jo ne warrehs salmus faruschinabt, kà dauds reis us zitteem jumteem no-
 ceef; un beidsoht 4tâ kahrtâ, kà jau augschâ fazzijam, paschas kwehlainas ohglas
 to ne eededsinahs. — Zapeh; meh; wisseem semneekem to labbu padohmu doh-
 dam, lai sawas mahjas un zittas ehkas jel ar tahdeem lehdeem un pastahwigeem
 jumteem apjumm, preeksch kurreem wiss, kas tif ween waijaga: salmi, mahli,
 darwa un dauds mas sagruhsti keegeu=milti, karrâ mallâ weegli buhs dubbujams.
 Bet ka tas darbs winneem labbi isdohchohs, lai jel pah; wissahm leetahm nemni
 wehrâ: 1mâ kahrtâ, ka tee mahli, ko abbas pirmas reises pah;reije, arri dees-
 gan dšilli buhtu eewilkufchees salmds; 2trâ kahrtâ waijaga, kad treschu reisi,
 tohs beesakus mahlus pah;reij, schohs ar sinu wissur labbi isplah;stih; un eerih-
 weht, lai ne kur schkirba ne atroh;dahs, kur flapjums drihs warretu eewilktees;
 3schâ kahrtâ buhs darwu zil karstu ween warr eefwaidih; un ar knitti labbi
 eerihweht, un 4tâ kahrtâ tohs keegeu=miltus waijaga tuhlin ar feetu darwai
 uskai;stih; kad ta wehl labbi karsta; jo zittadi tai ne peeliptu zeeti, un atra;stohs
 weetas, kas ugguni tif labbi wairs ne warretu panest. — Kursch Latweeschu
 semneeks pah; tahm puhlehm, kas pee schi darba, ne behdahs un sawu juntu
 gluschi un ar sinu peh; schahs mahjibas fataisih;h; tas teescham kà jau dauds
 kreewu semneeki irr darrijuschi, mums no firds arri pateiks par scho labbu
 mahjibu, kas winnam peepalih;dseja tif leetu, stipru un pastahwigu juntu dabbuht.
 (G. E.)

(Stai un gtai lappai pawaddons no weffela bohgena, kur atroh;dahs: 1) Sinna,
 kà ar ewangeliuma mahjischanu eet Süd-Afrika semmê pee Rakku-uppes; 2) Pah; jau-
 tafchanahm peh; bibbeles stahsteem, un pascha pirma jantafchana.)

Sinna, zil naudas 25. Bewrar-mehn. deenâ 1842 eeksch Nihges maksaja
 par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Subr. naudâ. Rb. R.	Par	Maksaja:	Subr. naudâ. Rb. R.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1 75	1	pohdu (20 mahrzineem) waffu	7 —
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 25	—	tabafa	— 65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	3 —	—	fweefta	2 75
—	ausu	— 75	—	dseltes	— 75
—	strau	1 60	—	linnu, frohna	4 80
—	rupju rudsu = miltu	1 60	—	brakka	1 60
—	bihdeletu rudsu = miltu	2 50	—	kannepu	1 —
—	bihdeletu kweeschu = miltu	4 —	—	schkichtu appinu	2 —
—	meeschu = putraimu	1 80	—	neschichtu seb prezzes appinu	1 —
—	eefala	1 20	—	muzzu filku, eglu muzzâ	7 50
—	linnu = sehklas	2 50	—	lasdu muzzâ	7 75
—	kannepu = sehklas	1 50	—	smalkas fahls	4 —
1	wesumu feena, 30 pohdus smaggu	3 —	—	rupjas baltas fahls	4 40
barrotu	weh;schu gallu, pa pohdu	1 20	—	wahti brandwihna, puffdegga	9 —
			—	diwdegga	11 50

Brihw drikkelt. No Widssemes General-gubbernements puffes: Dr. E. E. Napleraky.

Latweefchu drauga

p a w a d d o n s

pee N° 8 un 9.

19 un 26 Februar 1842.

S i n n a s,

tà

ar ewangeliuma mahzifchanu eet paganu semmès.

Dhtrais gads.

Dhtra sinna:

tà ar to eet Süd-Afrika semmè, pee Rakku uppes.

Meld. Jesus, manna zerriba.

1. Buhs weens gannams pulks, weens!gohdiba Paganeem jau peenahf scho bridd'. gans! Semme redsehs tahdu deenu, KurGaismu mekle dasch akkis, Jesus darr', ko tas Rungs, kas usstizgams, Winku apstaidrohs fohlijis. aisweenu. Mohstees, gaismu redsejis! Jes 3. Labbais gans, af atnahzi, Lai ta nakts sus darr', ko fohlijis. par deenu paleek! Apalloschus pahrwahki, Lai

2. Waktneeks, kad buhs deenina? Sahar tawu pulku fateek. Tizzigs, ne sabihstees les atmattàs jau raspihd, Un ta Rungawis, Jesus darr', ko fohlijis.

Tas Rungs Jesus sawus mahjektus weenreis tà usrunnaja, tà mehs Matteiisa ewan- gellumâ, 5 nod. no 14 lihd 16 pantam lassam: »Juh's essat tahs pafaules gaischums; pilksah'ts ne warr apstehyts buht, kas kalnâ stahw. Tà arri ne weens eededsina swezzi, un leek to appatsch puhru, bet us lukturi, tad ta wisseem spihd, kas nammâ irr. Tapatt lai juhfu gaischiba spihd lauschu preekschâ, ka tee eerauga juhfu labbus darbus, un gohda juhfu Tehwu, kas debbesis irr.«

Gan nu teem Apustuteem pirmeem wajadseja eet pa wissu pafauli, un ta ewange- liuma lukturi wissàs weetàs uslikt. Bet schee wahrdi wisseem dsihweem Kristus mahze- kkeem geld, kas wiina pehdas dsenn, no ta Garra tahs schehlastibas un atsishchanas ap- gaismoti. Wiini irr gaischuma nesseji, pehz scho wahrdu, kas rahda, ka Kristus tizzigi ne warr apstehyti palikt. Ar wissu sawu darrifchanu, ar runnaschanu un darrifchanu, wiini tà fakkoht wissapfahrt spihdumu mett. Tas gan drihs no sewis noteek, kà pee dabbiga gai- schuma. Un warr fazzih't, ihsteem Kristus tizzigeem wajaga walдитеes, tahs gaismas spih- dumu noturreht; lai pa dauds ne speesch. So lai ar taudim sareet fur sareedami, lai darra un runna kas ween irr, wiini sawadi rahdahs ne ta pafaule. Un kam ween prah'ti irr at- wehrti, tas drihs manna, ka ar wiineem par labbu irr, un ta pafaules wihsse prett wiinu wihs'i stahw kà tumsa prett gaismu. So wiini irr kà eededsinatás swezges, kam sawâ gai- schumâ tikka'i jaspihd staidrahm un ne aptumschotahm, tad jau gan tas hats jittus peeweds- dihs klahru, un teem sirdis atwehrs, ta debbesfu Tehwa mishlestibu eeksch Kristus atsigt un flaweht. Ar to tas irr nahzis, ka no pirmeem laikeem eeksch Kristus draudses ne ween- tee par Apustuteem palikke, ko tas Rungs preeksch tam bija ihpafchi isredsejis; bet arti

wiffi tizzigi, kas ween no Jerusalemes isgahje, jeb no zittas weetas, fur bija atgreesu schees, tee tur, fur mitte, Apustutu darbus strahdaja. Zo wiini bija deggofchas fwezzes, kas spihdeja, fur buhdami. — Kad Steppinsch eeksch Jerusalemes bija ar akmineem no mehstahs, un to tizzigu pulku tur sahze wajjaht un isklidinaht, tad mehs lassam Apustutu darbös 8 nod. 4 p.: »tee isklafiti apfahrt staigaja, to wahrdu pasluddinadami.« Ur tahdu wihsi tas ewangeliums us ihfu brighdi pa Zubdejas, Samarias, un Sibrias pilssehtahm tappe neffahs, un wehl tahtaki. Raugi Apustutu darbös 11 nod. 19 p. Ta patt mehs arri no ta deewabihjiga laulata pahra, no Ukilasa un Priskillas lassam 18 nod. 2 p. un wehl, ka wiini gan eeksch Rohmas, gan eeksch Korintus, gan eeksch Ewesus mahjojuschy un sawu ammatu strahdajuschy tahtäs jo tahtäs weetas, un wiffur ka fwezzes lihdseljuschy ta ewangeliuma spihdumu zelt. — Tas pats atkal tannis laikös notikke, kad tizzibu skaidroja. Luttera wahrdi eeksch Wittenbergas fimtu fimtejeem pa wiffahm Wahsemmes mallahm firdi eespeedahs, un tee palikke gaismas neffei, kas to fwehtu Deewa wahrdu ne warreja flehpt. Ta prahsti eedegge Kristus tizzigeem, to gaismu tik tahtu nest. — Tad nu gan par brighnumu buhtu, kad pee missionehm ta ne notiktu. Bet noteek gan tapatt, to mehs wiffwairaf Süd-Ufrikä redsam, un to nu apsinuofim.

Ka pehrn klausijam, eeksch Süd-Ufrikas dasch daschadas tautas miht, Ottentotti, Namakwi, Meschmanni, Betschwahni, Kafferi, un wehl dauds. Kamehr nu brahlu draudsiha tur preeksch pussimtu gaddeem missiones darbu sahze (raugi peelik kumu pee № 48, 1840tä gaddä), tur itt stipri scho darbu strahda. Gan paschä Kapsemme, kas Calendereem peederr, gan winnups tahs, leels pulks mahjoktu eetaifiti. Dsimtneeki tur bija pahrtleeku apspeesti, un ta apspeeschana tikkai, kamehr 1829täis gads, pa masitia beidsahs. Ur to nu nabbaga paganu prahsti jo peenemmigi palikkuschy, ne zittäs weetas. Ta labbad lihds ka ewangeliuma balks skanneja, lihds arri pulki jau sawahkshs, un sahze jaunds zeemös mahjoht, fur Kristus tizzibai ta wirfrohka irr. Mehs pehengadd no Schelastibas leijas stahstijuschy; scho reis mehs no teem mahjokleem pee Kalku uppes gribbam bildeht. Tee us tahdu wihsi zehluschees: wezzös laikös Kapsemmes rohbeschy us rihta pussi bija pee leelas simju uppes. Starp scho un Keiskamma uppi, wiffwairaf pee Kalku uppes, kas widdä irr, Kafferu tauta miht, ko Gorakwa saw. Schee mescha zilweki weenadi ween pa rohbescheem nahze, un laudami laupidami rohbesch, neekeem uskritte, tapeh; Calenderu waldibai tur arweenu wajjadseja kara wihrus turreht. Gan raudsiha pee winneem missiones eetaifit, tahs arri pirmaf patihkamas rahdijahs, bet wiini tahs ar sawu nebehdneeku prahtu atkal isnihzinaja. Pehdigi schohs zilwekus wajjadseja pa wiffam isdeldeht. Tas preeksch kahdeem 14 gaddeem notikke, un tikkai maf pa leeku tur wehl pa mescheem klist. Tad nu schim leelam semmes gabbatam ne bija eedsh woraju. Kad nu 1829tä gaddä wiffus dsimtneekus pa brighweem atlaide, un winnus weenä kahrtä ar teem eenahjejeem semmes kohpejeem zehle, tad Ollenderu semneekeem kahdus 30,000 Ottentottus wajjadseja atlaist, ko lihds schim bija par wehrgeem turresuschy. Rahdi 25,000 pa Kapsemmi pahritschanu dabbuja, teem 5000, kas wehl atlikke, nu tai tukshä semme pee Kalku uppes mahjas eerahdija. Tur nu arri missiones eetaifitas, kas itt brangi isdohdahs. Cekam tahs pee wahrda minnam, mehs wehl ihfus wahrdu no tahs Kafferu missiones gribbam fazzit, kas tur isnihkusi. Abbas sinas mums mahzihs, ka jaun atgreesuschees gan warr leelu gaismu zelt starp saweem brakteem.

Jau tas zeenijams Dr. van der Kemp, kas no 1799ta lihds 1811tam gaddam tur dsih woja, trihsreis Kafferus apmekleja, bet ne ko labbu tur ne spehje. Pehz 1816ta gadda tee missionari Rihd un Williams ar 9 atgreesuscheem Ottentotteem to semmi un tohs zilwekus pahrskattija, un leelas grehtibas tur zeete. Bet winneem rahdijahs, ka ne buhschoht par wolti, un wiini arri daschu peemianu no Kempa wahrdeem tur atradde. Tad nu par gaddu missionars Williams ar fawu seewu gahje, us Kalku uppes puffi mahjokli taisiht. Bija baita leeta, un wissi brishnojahs, ka schee drishst pee tahdeem neganteem sagteem un slegkaweem eet. Zelsch arri bija pahrleeku baitis. To pirmu nakti, ka bija pa Siwju uppi pahrzehluschees, un appaksch klaijas debbes teltus taisijsuschi, wiini dsirdeja lauwu ruhjam un wilku kauzam; arri elefantu pehdas tur bija pa zellu redsejuschi. Nu wiini trihs deenas kshde un malbijahs, ne weenu zilweku fatikkuschi, kas buhtu warrejis zellu rahdih. Un par nelaimi wehl ratti kalushse, un maise beidsahs; tomehr wiini laimigi nonahze, kur gribbeja. Pehz gan kahdi Kafferi bija lihds nahkuschi, bet tikween maissi un tabaku kahrodami. Bet Williams brishnojahs, jau us zellu un tutpatt arri redsedams, ka Kafferi pehz wakkara luhgshanas us wissahm puffedm kshde, gribbedami pa weenam Deewu luhgt. Kad nu wissa kluffa eeleija no wiinu balsim skanneja, wusch preezajahs un labbu zerreja. Ar laiku Kafferi jo beesi nahze, un kad Deewa kalposchanas turreja, schim un tam tee swehti wahrdi eespeedahs. Bet mahjas jeb zeemi ne kur ne bija. Tad nu Williams tubliht buhdi no mahleem un needreem sahze taisiht, un ostrâ neddelâ jau pabeidse fawu pajumtu, Deewu teikdams. Tad wusch fehtu taisija ap fawu buhdi preeksch dahrsu, arri dohmaja dambi taisiht pee Kalku uppes, lai uhdens ne truhktu. Tur wusch par nelaimi neganti fawu rohku eewainoja. Bet weenadi ween waijadseja bishtees, ka laupitaji ne uskritihis un wissu nolaupihis. Williamsa gaspascha par gaddu tahdu sinu rakstija: »Tas Deews un Tehws augstiba, kas wissu kaunu zilweku prahsus un rohkas pahrwalda, pats muhs un muhsu nabbadshu apwaktejis un glahbis, un sagteem un slegkaweem eemauskus uslizjis. Wehl mums ne kas naw pasuddis; ne fenn weens gribbeja ko sagt, bet tam waijadseja ahtri sabihtees un wissu atstah.« Ar ewangeliumu itt kohschi us preekschu gahje. Ta patti gohdiga gaspascha wehl ta rakstija: »Kahdi 138 Kafferi nu pee mums miht, un ihsti labbi us Deewa swehteem wahrdeem mannahs. Dauds paauguschi zilweki un behrni mahzahs lassiht; jau kahdi 100 irr zaur ahbizi zaur. Kad Deewa kalposchanu turrant, tad wissi itt kluffi stahw, un wehl ne weens tad ko par sliktu darrijis, nedf apnizzis nahkt, kad fauz. Ta labbad mums patihk schê mahjohht, un mehsh arri zerram, ka ta scheblastiba pee zitteem irr fahkusi darbotees. Daschi fawu sirbi pee Deewa kalposchanas rahda nopushdas mees. Ja tas no Deewa irr, tad tas pastahwehs. Lihds ar zitteem arri pee ta atgreesa Kaffera Janna Zahzu, kas ar mums lihds atnahzis, diwi meefigi brahti nahze fehrst, un kahdu mehnesi schê palikke. Beidsoht wiini sawas krelles un gredsenus un mahletus elkus eeksch uppes sweede, un sawus grehtus fuhdseja. Tad pahrgahje, saweem laudim pateize, ko redsejuschi un dsirdejuschi, un stubbinaja, lai luhdsoht un Deewu meklejohht. Jau wiini ostru reisi atnahkuschi fehrst, un tohti pasemmigi un luhdseji rahdahs.«

Bet tam Kungam irr brishnischkigi padohmi! Kad tas zelsch tik labbi eelausts bija, un jau wahrpas eenahzejas rahdijahs, zeenijams missionars Williams 1818ta gadda jau fawu stundu fagaiddija. Wiina nabbaga atraitne nu ar fawu sikhu behrnianu weena patti starp Kaffereem mitte, lihds missionars no zitta mahjokla to sawahke. Un wiina tomehr

peh̄z atkal gribbeja lih̄ds ar zittu missionari pee saweem mihteem Kaffereem eet, bet ne warreja, jo karsch zehlahs, un wissu Williamsa sehju faminne.

Somehr ta gaisma pee lautineem palikke, un 3 gaddus spih̄deja un wairojahs, ka itt brigh̄n̄ms bija, kad peh̄z to eeraudsija. Jo kad to reis karru beidse, Calenderu waldbiba no reefas gribbeja Kafferus no laupitaju darbeem atgreest, un ar missionu paligu peewaldigt. Tapeh̄z missioni zehle eeksch Tschumje weetas un zittur. Kad nu missionari pee Kalku uppes nahze, tur noedami, redsi tad wiini kah̄bus 200 Kafferus usgahje, un tee itt dikti luh̄dsahs, lai wiinneem wehle lih̄ds eet un mahjokli taifist. Tas preekschneeks, Sikana wahrda, teem bija preeksch pufsgabba nomirris. Un schim nelatka Williamsa bija, firdi pahrgreestis, un tas zilweks peh̄z ar saweem darbeem rah̄dija, ka to Deewa seh̄klu ne bija par welti turrejis. Lih̄ds ko bija no Kristus tizzibas eemannijis, lih̄ds wiasch arri sawu gaischumu saweem laudim rah̄dija. Un kad peh̄z Williamsa mirschanas missionara wairs ne bija, wiasch diwreis par deenu zilwekus sawa buhd̄e sawah̄ke pee Deewa luh̄gschanas. Arri kad zittur waijadseja eet mahjoht, arweenu ih̄paschu buh̄di preeksch Deewa kalposchanas taifisa. Tapeh̄z nu zitti Kafferi schohs ka sawatneekus eenih̄de un kaitinaja. Bet wiini sawu gaismu ne atstahje, un ta Deews, neweenam ne sinnoht, pa scho laiku pats sawu pulzinu stary Kaffereem usturreja. Kad Sikana mirre, wiina laudis to rih̄tu, ka jau eeraddusch̄i, fanahje Deewu luh̄gt. Wiasch pazehlahs, un tohs wehl weenreis ar tah̄deem wahrdeem fwehti usrunnaja: »es nu pehdigu reisi juhs mahzu, jo es sinnu, ka man schodeen jamirft. Deewam patizis, man ar flimmibu peemekleht. Es wiinam esmu labprah̄t padeweess, jo manna dweh̄sele un meesa irr Deewa rohkās. Bet juhs stary wilkeem mahjojat. Tapeh̄z raugaitees mahjitaju, tas juhsu labbakais draugs buhs schinni semm̄e, un labbaki mirstat, ne ka Deewu atstahjat. Jo nelaimigi tee zilweki, kam Kristus naw, tee irr bes Deewa nedsih̄wi. — Kad es buhschu nomirris, tad noejat un fakkat Kafferu preekschneekem: Deewa wahrds irr pee teem nah̄zis, un lai to wehr̄a leek, zittabi teem flikti ees.« — Ar tah̄deem wahrdeem tas Deewabih̄jigs preekschneeks nomirre. Wiina laudis to darrija, ko wiasch bija fazzis, un 1821m̄a gadda wiffi us Tschumje mahjokli gahje, un tur ta usweddahs pa dischu puffi, ka zitti tohs ne panahje. Ta wiini irr Jesus wahrdu taifni darrijusch̄i Matteiisa ew. 5 nod. 16 p. »lai juhsu gaischiba spih̄d lauschu preeksch̄a, ka tee eerauga juhsu labbus darbus, un gohda juhsu Tchwu, kas debbestis irr.«

Peh̄zaki wiffi Kafferi no Kalku uppes puffes tappe isd̄ih̄ti, un waldbig, ka minnejam, tur eetaifisa Ottentotteem mahjoktus, lai ta labba semme anglus nestu, un roh̄beschi jo proh̄jam drohschi buhtu. Wiina usdewe missiongreem, lai tu tah̄dus Ottentottus tur nowah̄ktu, kam labba flawa un saprattigs gars irr. 1829t̄a gadda ar 250 stipreem wih̄reem, kas mahzeja ar karru eeroh̄tscheem turretees, tur nogahje un 140 kristigas Ottentottu pamilijas no Betel zeema, Teopolis, Somerset un no zitteem mahjokteem gahje lih̄ds. Pirm̄a seema Kafferi teem reisu reisah̄m uskritte, bet arweenu tohs atdsinne; un pawaffara zeeminau Kafferu preekschneeki ar wiinneem meeru derreja. Ta labbad, un kad arri waffara branga labbiba auge, brigh̄n̄ laisti Ottentottu wehrgi pa pulkeem tur atnahje, un jau kah̄di 4 jeb 5000 tur miht, eeksch 72 maseem zeemeem. Tur nu zilweki, lih̄ds schim neganti wahrdsinati, labbu laimi fagaiddija. Katram sawu semmi eedewe, un waijadseja namminu taifist, dah̄rsu uspleh̄st, uppes uh̄deni, kas pa pilnam bija, par plawah̄m tezzl̄

nacht, un tà wiinnì labbibu fehj, lohpus ganna, ammatuſ mahjabs, un tahdu dſihwi padſihwoja, ko pirit ne ſapni ne minneja. Arri taſ irr miſſionu augliſ teizams. To to brihwibu ſcheem wehrgeem wiſſwairak zeenijams Dr. Philipps iſgabdaja, kaſ wehl taggad wiſſahm Süd-Afrika miſſionehm par tehwu irr. Un ja tanniſ mahjoktoſ no paſcha eefah; kuma ne buhtu Kriſtuſ fehklu fehjuſchi, tad tee ne buhtu ne maſ warrejuſchi labbi iſdohtees. To ta leelaka eenahjeju puſſe bija pagani, kaſ weenâ negohdâ, neſinnaſchanâ, neſehdſibâ un nelabbumâ dſihwoja. Bet taſ maſaiſ tizzigs pulziſch taſ raugs bija, kaſ wiſſu mihklu painaſitiſa ſaraudſeja, un wiſſeem par to brihnumſ bija. Lai klaufam, uſ kaſhdu wiſſi ſchee Kriſtuſ tizzigi ſawu gaiſchibu ſpihdinaja.

Jau 1829tâ gaddâ miſſionars Kaij no Somerſetes wiinnuſ apraudſija. Upſtaſſimeeſ lihdſ ar wiinnu papreekſch pee gohdiga Williamſa kappa, jo to wiſſch papreekſch uſmekleja. Gaddijabs ka weenſ Kafferis wiinnu waddija, kaſ patſ klaſtu bijis, kaſ Williamſ mirre un apraktſ tappe. Kaps bija ar labbi leelu aſmina piſhlari aſſihmehtſ, un zitti apkahrt. Taſ Kafferis itt ar behdigu waigu to kappu rahdija, un fazzija: »tè blaſſkam weena ſeewa gull, ko nelaiſiſ mahjiſiſ, un tè wehl kaſhdi jauni puſſchi, kaſ pee wiinna ſkohlâ bijuſchi.« — Kaijam jau labbi patikke, kaſ wehl daſchus kappuſ eeraudſija, jo no tam wiſſch redſeja, ka dſimtneeki paſchi bija ſawu negantu tehwu wiſſi aſtaſhjuſchi. Ta proht bija tahda, ka lihkus uſ lauku pamette wilkeem par barribu. Tad taſ zilwekſ wiinnu pee weena koſka wedde, fur Williamſ ſtaſwejiſ laudis mahjoht, pee ta lauka, ko bija koſpiſ, un fur wehl warreja waggas paſiſt, pee ta dahſa, ko bija taiſſiſ, pee ta dambja, ko bija uſmettiſ uhdeni krahdams, un wehl pee taſ ehkaſ, ko gribbejiſ preekſch luhgſchanas nammu uſtaſſiſt, un pee taſ buhdas, fur mahjojiſ. Wiſſch fazzija: »tè, ſchi weetâ, muſſu mahjitaſ nomirre, un ſchê eſ lihdſeju wiinnam ſahrku taiſſiſt.« — Nu wiſſch ſtaſſija, kaſdas behdas tai ſeewaſ bijuſchas. Wiinna tam lihkim azzu wahkuſ aiſſpeede, to maſgaja un gebrbe, pamahjija ka lai ſahrku taiſſoht un kappu iſrohktoht, jo to tur ne weenſ ne bija redſejiſ: un tad weenu behnu pee rohkſa turredama, ar ohtu, peekuſſuſſi, ſawu wiſſu uſ kappu pawaddija. Fur uſ jelteem nomettaſ, un no wiſſaſ ſirdſ Deewu luhdſe, kamehr tee zilweki ſahrku eelaide un ſemmi uſbehre. Taſ wiſſeem ſirdi eſſpeedaſ, ne weenſ wahrdu fazzija, un tee zilweki wiinnu wiſſadi labbi turreja, lihdſ taſ draugs nahje, kaſ to lihdſ nehme. Swehtigi irr tee mirruſchi, kaſ eekſch ta Kunga nomirſt!

Nu no teem mahjokteem ſtaſſiſim. Kad Kaijſ nonahje, tikkaſ kaſdas 30 buhdas gattawas bija, bet par labbu taiſſitaſ, un tulihw warreja manniht, ka tur pehz kaſrtas ees. — Kad wiſſch fazzija, ka nu griboht Deewa kaſpoſchanu turreht, tad wezzuſ lemmeſchus pee koſka uſkaſre, un uſ teem klabbinaja, lai wiſſi ſanaht. Taſ bija taſ pulkſtenis. Fur arri koſkſ bija, appakſch ka zilweki jau zeenija ſanaht, proht iſſwehtdeenâſ, un arri pa ſtarpu; un weenſ dſimtneekſ no zeemineem atnahje, ſpreddiki fazzihw pa ſwehtdeenahm. Taſ no Somerſet bija atnahjiſ, tikkaſ preekſch puſſohtu gaddu kriſtihtſ, un gohdigi dſihwojiſ ka ſohljiſ tizzibu apleezinajoht. Tapehz wiinnu tur ne labpraht atlaide, bet nu redſeja, ka wiſſch bija deggoti ſwezze ſtarp ſaweem laudim. Driht 150 dwehſeleſ pee Kaija ſanaht, un tee wiſſi uſmannigi klaufſjahſ, kaſ wiſſch tohſ pehz teem wahrdeem Ebreeu gr. 11 nod. no 8 lihdſ 10 p. uſrunnaja. Beidſoht kaſdſ wezzis fazzija: »ſchee wahrdi iſſti preekſch muſſu waijadſibu fazziti, un mehſ tohſ gribbam paturreht, eedroht

fchinadamees. Mums labbakas eemantofchanas wajjaga, nè tahs laizigas; pateeffi, mums azju wajjaga, to pillsfehtu usfkattih, kam pamatti irr, un fo Deews ustaisfijis. un zehlis!«

Kaijs tur tikkai bija gahjis sebrst, un wehl kahdus gaddus eenahzeji sawâ walkâ palikke, bet arweenu wairojajs. Bet tamehr arri itt skaidri redseja, fo tee kristigi Ottentotti mahzeja darriht. Kur ween ar paganeem fatikkufchees, gan pa weenam, gan pulkds, wiini tohs pamahzija, un ne schebloja kawetees un pa wisseem zeemeem labbu sehflu us zerribu kaisiht. Za tik ne wissur eezehle Deewa kalposchanas un luhgfschanas stundes, un Ottentotti weenteesigi, kâ ween prafdami, tahs turreja, pehz to mahzibu, fo bija missio- nes mahjoktds dabbusufchi, kur atmohduschees. Schee mahzitaji labprahtigas ausis un firdis atradde, un kad Kristus tizzigi arri laizigus darbus labbaki sapratte nè pagani, un labbaki sinnaja mahjas, dahrsus uu dsihwi eetaisfih, un arweenu labprahtigi bija us to palihdseht, kas wisseem par labbu nahf: tad wiini neween gohdu dabbusa, bet zilweki to garru par weenu labbu garru pasime, kas eeksch teem bija. Ur to nu paganu un grehku eeraddumi pa laikam ar fewi sudde. Wisswairak jaunekki mahzibu kahroja, un gan patihf dsirdoh, ka ar mahzibu us preekschu gahje, bes kahdas leelas istaisfichanas. Zau 1830râ gaddâ Dr. Philips weenu fewu usgahje ar 50 skohlas behrneem, kam pateeffi tik knappa ruhme bija, ka weenam zekotees, wisseem wajjadseja kusterees. Un tai fewwai tikkai pahru lappas no jaunus testaments bija. Diwi gaddus pehz tam, winsch itt brishnojajs, redse- dams kâ tee kristigi zilweki darbojajs. Weenâ zeemâ, kur Meschmanni ween mitte, kas gaddu preeksch tam pawissam nejedfigi, un nè ausi us swehtu mahzibu bija zehlfuschi, weens Ottentottis no Betel zeema darbojajs, un sekmes redseja. Un zilweki ar labbu prahtu no fewis wiinnam maissi dewe, lai wiinnam walkas atliktu, behrnus mahziht. Arri paschi wezzaki pee wiinna skohlâ gahje. Zittâ zeemâ laudis kahdu nabbaga jaunekki, kas eeksch Leopoldis bija mahzihts, par skohlmeisteru augsti isturreja, jebfchu wiinnam goh- diga apgehrba ne bija. Zittâ weens Ottentottis no Leopoldis 60 behrnus mahzija; wehl zittâ nabbaga jauneklis, tikkai 17 gaddus wezs un tihri noplifsis, 84 behrnus skohlaja, un arri eeksch Wisliptaun tâpatt bija. Pa weetahm 14 gaddus wezzi jaunekki Deewa kalpo- schanu turreja, un fo wiini fazzija, to wissi labpraht klausijajs. Neweens tahdeem skohl- meistereem paligu un maissi leedse.

1831mâ gaddâ pirmâis missionars, James Rihd, tur nogahje, un eeksch Wislipt- taun mahjoja. No ta laika wiss fahze pehz kahrtas eet, un wisseem zeemeem pamahzitajus un skohlmeisterus gahdaja, prohti tahdus, kas bija missiones skohlâs mahziti. Pee Deewa kalposchanas gan pirmak Rihdam labbi pehz prahta ne gahje, jo zilweki tai weetâ nejehdso- fchi rahdijajs, un wiinnam itt labbi ne gribbeja ustizzeht. Darbs par wolti likkajs, un winsch jau dohmaja to pussi arstah. Kad winsch weenu fewu eeraudfija, kas firdi aisnemtâ rahdijajs, ta wiinnu fahze apmekleht, un drihs itt no teefas atgreesahs. Zitti wiinnas pehdâs eeminne, un pehzaki wissi eedsihwotaji pee Deewa kalposchanas speedahs, un to firdi zeenija. Eeksch Wisliptaun leelu basnižu taifija, un notahkam zilweki swehtdeenâs pa pulkeem tur fanahje. Wisseem patikke redseht, ka lauschu dsihwe tur us labbu greesahs, un patti walbiba to gohdam isteize. 1835râ gaddâ tur 100 paauguschus zilwekus kristija, un wissadi to luhdse, gan 12 gaddus wezzi behrni, gan firmgalwi wezzi. Pawissam ta fahribas beedriba us labbu palihdseja, fo 1832râ gaddâ tur zehle. Tai leelâ fanahf- schanâ 700 zilweki bija fanahfuschi, dauds no tahlenes, ar fiktu gaisu. Saldati bija 4

juhdes atnahfufchi. Ruhme bija knappa, un tikka 500 warreja faeet, tee zitti eeksch leetus stabweja, bet pa durwim un pa wisseem atwehreceem lohgeem melni waigi flattijahs, un karu wahrdu klauffija, 25 Ottentotti weens paffat ohtru runnas turreja, un ta zauras 6 stundes gahje. Bet tas bija fwehtigs, jo driht 1200 zilweki stipreem tsehreneem atfazzija, un tur bija leelu leela nelaine ar teem bijusi. — Weens Ottentottis schohs wahrdu sazzija: »es to wehl gribbu minneht. Kad es eeksch Balsuhr sawu wahrdu parakstiju, es Tomson kungam fazziju: Deews sinn woi es warreschu bes brandwihna pahritkt, bet es tatschu gribbu raudsiht. Tomson kungs man fazzija, ja tu atkal gribbi sahkt dsert, tad tu papreeksch man to bilde, tad es tawu wahrdu no rulla israkstischi. — Bet man no ta laika wairs naw patizzis, brandwihnu muttē nemt. Tas irr itt par labbu, kad to atstahj, un es dohmaju, sahktibas beedribas gan wairofees.«

Wehl mums weens wihrs pee wahrda japeeminn, kas dauds gohda pelnijis pee to zilweku atgreeschanas. Tas irr Andreis Stoffles, no Bonakwa tautas. Schim wihram dasch daschadi gahjis, un 1810ta gadda wunsch ar Raffereem ka wehrgs un flaidri ka mescha zilweks us Betel zeemu nahje. Tur wunsch pirnu spreddiki dsirdeja, un ta no ta stabsta: »mahzitais man wissu pateize, fo es no masahm deenahm biju darrijis. Es sawa prahta ta dohmaju: woi tas naw brijnumis! To gan mans raddineeks buhs pataisijis, tas winnam wissu pamelsis. Bet mans raddineeks fazzija, ka ne, wunsch ne wahrdu no man teijis, bet bihbele mannim paschu sirdi rahdoht.« — No ta laika wunsch sawa prahta dohmigs palikke, un speedahs us Betel zeemu tapf, un meeru melleht sawai dwehselei. Wunsch tur arri Kristus meeru atradde, un tad paganeem stipri Deewa schehlastibu apleezinaja. Winna wahrdi zilwekem ta pee sirds gahje, ka reisahm affaras straumēs tezzeja. Weenreis wunsch ne tahlu no Betel zeema pee zella darba gahje. Ka atnahjis, wunsch Ottentotteem un wehrgeem pee pascha darba tahdus swarrigus mahzibas wahrdu flubdinaja, ka wissi weena brehlschanā brehje, un prettineeki eesaujahs: wunsch tohs zilwekus trakkus darr! Nu winnu eemette zeetumā; bet tur wunsch zeetumneekus tik patt stipri mahzija, lihds kamehr wairs ne sinnadami fo ar tahdu darriht, winnu us Betel zeemu pahrahdija. Tas pats nu lihds ar teem pirmeem pee Rakku uppes mahjokli taifija, un sawas tautas zilwekus flubbinaja, lai tur eitohd dshwoht, tur buhschoht Ottentottu Kanaän semme. Wunsch Deewa kalposchanas, un pawakkarōs luhgschanas stundes turreja, un Ottentotti winnu ka draugu, waddoni un pahrstahwetaju turreja. Arri kad wunsch 1836ta gadda ar Dr. Philippu us Eulanti reisaja, winna stipri wahrdi wisseem patikke. Bet pahnahkōht wunsch eelikkahs flims, un nomirre Kap-pilssehtā 1837ta gadda. Wissi pehz winnu gauhschi schehloja, un Ottentotti pee Rakku uppes ne mas gribbeja norimtees.

Tahdas fwezges tur spihdeja. Dr. Philipp par to raksta: »ta jaleek wehra, us kahdu wihji tur ewangeliums wairojahs. Missionari pa weeneem sahkt mahzih; tee atkal sawus ihstneekus mahja; tad jau irr pamilijas, kas us missiones darbeem beedrojahs. Un scho brijdi 140 kristigas pamilijas eeksch Betel zeema un Teopolis pee kahdahm 3000 dwehselehm strahda, kas muhscham naw pee missionareem bijufchi. Kad ta ween buhtu gahjis, ka papreeksch, tad mehš us 25 gaddeem to ne buhtu paspehjuschi, jo notehrajuschees, kas nu us ihfu brijdi padarrihts preeksch muhsu azzim.«

Deewam schehl, 1835ta gadda tai puffē leels karsch ar Raffereem zehlahs, un dauds

mahjoktus ispohtija. Ar mohkahn pehz tikfai warreja tohs isklidinatuz pulzinuz pahrwahkt. Bet jau sinuas subtitas, ka tas pirmas labbums atkal pahrnahkht.

Mihli lassitaji! Kad mehs sawu gaischibu rahditum tauschu preekschâ, tad mehs arri leelas leetas paspehtum. Tapehz lai jelle sawu pohdu ne paslehpjam appaksch semmes, zittadi muhs kâ neleschus kalpus wajadsetu gallejâ tumfibâ eegrubst. Amen.

4. Keds, kâ beesa migla kriht, Kad ta faulebiseet dshwib's fauli. Jesus gaischum' pahrsposhschi zekahs, Ta iskliduschich scho brihdneffis, Jesus darr, ko sohlijis. Glahpdami pee Jesus welkshs. Jesus tohs 6. Sawas deenas gohdibu Jesus wiffat apgaismojis, Jesus darr, ko sohlijis. semmei rahdih, Gaischumu, pateefibu, Preek'

5. Kappu lauki atwehrti, Mohstraitees, kalun meeru firbis stahdih. Mohstees, gaismu tuschi fauli! Deewa Garra eepuhsti, Sagai-redsejis! Jesus darr, ko sohlijis! 25.

J a u t a f c h a n a s.

Mihli lassitaji! — Jums sawâ tehwa-mahjâ, kur juhs dsimmuschich un auguschich, ikkats fakinsch irr sinuams, un ja kas juhs buhtu wajajis: zil durwis un zil lohdsini tawahn tehwa-mahjahm bij, tad juhs laikam sinnafeet atbildeht. Ta arridsan uppites, kalnini, krahmi, dahrsa-stuhri un wiffas tekkas, laipinas un ikkats zekinsch wiffapkahri ap tehwa-mahjahm jums no prahta naw iskrittuschi. Tas tapehz, ka juhs no behrna-kahjahm labbi apgahjuschees ar wiffahm leihtnahm un ar wisseem kalnizeem, ar katra krahmu un dahrsa-stuhri sawâs tehwa-mahjâs. Kur juhs redsejuschi, kâ faule aufusi un kâ noreetejust; tur waffaras-siltums un seedu-laiks, ruddens pilniba un seemas-kuppeni jums dauds preeku un dauds lustes peeschlihruschich, ko juhs wiffu muhschu ne peemiriseet. Behrna-deenas un behrna-preekus peeminnoht jums wehl wezzumâ firde daschbrihd fasilst, jo tanni brihdi juhs wehl ne sinuajat no ne kahdahm behdahm; wiffur jums bij preeks un bij luste.

Kâ nu behrns augdams apreetahs ar sawa meesiga tehwa mahjahm, tâ behrnam arri wajaga eepasitees ar sawa muhschiga tehwa dshwofli, — ar Deewa darbeem un ar Deewa prahtu. Us tam behrnam no masahm deenahm Deewa swehti wahrdi tohp mahjiti, lai firde un dwehsele eemahjojahs eeksch Deewa wahrdeem; un labbi, kad behrns tapat ar labbu prahtu sawa Deewa wahrbus pahrstahga, kâ sawa tehwa dshwofli; labbi kad firde un dwehsele tik patt labbi pee sawa Deewa wahrdeem preeku nojuht, kâ pee mahtes jeb tehwa wahrdeem. Labbi kad zilweks wiffus Deewa-zekus sinn, un ne kahds notikkums winuam sweschs ne israhdahs, kas swehtos Deewa-rakstos us-eetams. Bet tur irr dauds ko mahjitees, un, lai juhs nu arri dohmajeet, ka Deewa wahrdi jums gan sinuami, tad tomehr es jums gribbu parahdiht, ka dauds leetas no Deewa wahrdeem jums wehl naw sinuamas.

Es juhs jautafschu, — atbildeet paschi; — bet ja juhs ne sinnafeet atbildeht, tad man laikam pascham buhs ja-atbild.

1. Kursch tas fehninsch bij, kas prett Deewa nammu grehsoja, un Deewe winuu sohdiya ar spittalibu, un winsch ne drihsteja wiffâ sawâ muhschâ wairs Deewa namnâ ee-eet?

4.